

Lett légyen b?ség!

2009 augusztus 10. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Móser Zoltán fantasztikus cikksorozata a régmúlt id?k, az elfelejtett Magyarország kincseit mutatja meg nekünk ebben a párját ritkító sorozatban, mely a Magyar Nemzet hétvégi magazinjának volt elengedhetetlen tartozéka. Utazzon velünk, ismerjük meg együtt Magyarországot

Magyar Kálmánt, a kaposvári múzeum régészét csak hallomásból ismertem, de tudtam, hogy ahol ? ás, ott biztosan el?kerül valami érdekes lelet. Amikor 1979 nyarán a Rippl-Rónai Múzeumban jártam, megtudtam, hogy a közeli Bodrogb? faluban egy honfoglalás kori település feltárása folyik, s ennek irányítója Magyar Kálmán. Természetesen másnap arrafelé vettem utamat.

Az ásatáson a szokásos kép fogadott: mindenki mozgott, dolgozott, kutatott, keresett, hisz rövid id? alatt mindent meg kellett találni, amit a föld mélye rejt. Akkor már látszottak egy templom alapfalai, de a föld telis-tele volt koponyákkal, csontokkal, leletekkel. Nyilván a feltámadást várták az ide temetettek, de sorsuk a feltárás lett. Pontosan jelezték az erre vet?dött vándornak, hogy a X. században jár, szent helyen és f? helyen: Somogy megye B? nev? honfoglaló nemzetségének bodrogb?i központjában. Itt, a valahai Nagyb? központban tárták fel a XI–XVI. századi nemzetségi kegyúri monostort, a Szent Kereszt-prépostságot a temet? sírcsoportjával együtt. (Ugyancsak itt, a Török-dombon állt egy másik, kisebb téglaegyház, kápolna is.) De el?került az udvarház alapfalmaradványa, valamint a X. századtól gabonatermesztéssel, földm?veléssel foglalkozó és a török korig itt él? szolgáltató népek települése is. Kés?bb, 1998-ban a Temet?-d?l?ben feltárták a központnak vasat termel?, a X. század els? feléb?l származó, eddig ismert legnagyobb vaskohászati m?helyt, amelyhez 43 kohó és két kenyérsüt? kemence is tartozott. (Ennek a m?helynek volt a tartozéka egy rovásírásos agyagfúvóka-töredék, amely szakmai körökben rendkívüli érdekl?dést és visszhangot váltott ki.)

„A B? név a középkor folyamán tovább élt a B? nemzetség szervezetében egészen a XVI. század közepéig – írja Magyar Kálmán a kutatásról szóló beszámolójában. – Az akkor elpusztult Nagyb? nemzetségi központ – a történeti források szerint is – azonosítható a mai Bodrogalsób? település részeivel. A mai Alsób?puszta, az egykori B? (Bew) falu a Kaposvártól északnyugatra 18 kilométerre lév? Bodrog község mai északkeleti határához tartozik. Ez a korábbi nemzetségi központ már talán az Anonymus által említett Veszprémet is megszálló honfoglaló Ölb?, ?sb? vezérhez köthet?. Györffy György megoldásában B? szavunk – a Bogáthoz hasonlóan – gazdagot is jelent. S jelöli egyben a törzsf?t?l, az úrtól függ? nemzetségf?ket. Jelen esetben a gazdag, a tehet?s, a Bogát települése melletti nemzetségf?k korai települését, központját. Ilyen értelemben szerepelhet talán a Segesd környéki Bogáttól pár kilométerre északra lév? Byhnye (1510), a kés?bbi Böhönye, amely a személynévi eredet? B?nnyel tartozik össze. A B?ny helynév a régi magyar nyelvi B? személynév származékából alakulhatott ki.”

Mivel az Árpád-kori személynévi eredet? helynevek egy része világosan jelzi az els? megtelepül?k szállását, itt, Bogát és B? (B?) településeken kereshetjük a vidéket uraló vezér, illet?leg a nemzetségf? faluját – véli Magyar Kálmán.

Annyit f?znék még hozzá az ott készült – s itt látható – kett?s képhez, hogy ez az út számomra több volt, mint kirándulás: máig jutalomnak, gazdag jutalomnak érzem, hisz nagy „b?”-ségben részesültem.

Móser Zoltán, mno.hu

Ajánló